

پس زود میدانند (۹۶) .

وهرائینه می دانیم از حال تو که تنگ می شود
سینه تو بسبب آنچه می گویند (۹۷) .

پس به پاکی یادکن پروردگار خود را
باستائش او باش از سجده کنندگان (۹۸) .
وعبادت کن پروردگار خود را تا وقتی که
برسد بتومرگ (۹۹) .

سوره نحل مکی است و آن یکصد و بیست و
هشت آیت و شانزده رکوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

آمد حکم خدا پس بشتاب طلب مکنید
آن را^(۱) پاک است خدا و بلند قدرست
از آنچه شریک او مقرر می کنند (۱) .

فرودمی آرد فرشتگان را بوحی باراده خود
بر هر که خواهد از بندگان خود که بترسانید
(باین مضمون خدا میفرماید) که نیست
هیچ معبود برحق مگر من پس بترسید
از من (۲) .

آفرید آسمان ها و زمین را به تدبیر درست
بلند قدر است از آنکه شریک او مقرر
میکنند (۳) .

آفرید آدمی را از منی پس ناگهان وی
ستیزنده آشکار است (۴) .

و چهار پایان را آفرید برای شما در آنها
پوششی و منفعت های دیگر است و بعضی

وَلَقَدْ نَعَلْنَاكَ صَدْرًا بِمَا يَقُولُونَ ﴿۹۶﴾

فَتَسَبِّحْ بِحَمْدِ رَبِّكَ وَكُن مِّنَ السَّاجِدِينَ ﴿۹۷﴾

وَاعْبُدْ رَبَّكَ حَتَّىٰ يَأْتِيَكَ الْيَقِينُ ﴿۹۸﴾

سُورَةُ النَّحْلِ

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
أَنَّىٰ أَمْرٌ لِلَّهِ فَلَا تَسْتَعْجِلُوهُ سُبْحَانَهُ وَتَعَالَىٰ عَمَّا
يُشْرِكُونَ ﴿۱﴾

يُنزِلُ الْمَلَكَةَ بِالرُّؤْيُومِ مِنْ أَمْرِهِ عَلَىٰ مَنْ يَشَاءُ

مِّنْ عِبَادَةٍ أَنْ تَذِيرُوا أَنَّهُ لَذَالِ الْأُنَاثِ فَأَتَقُونَ ﴿۲﴾

خَلَقَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضَ بِالْحَقِّ تَعٰلَىٰ عَمَّا يُشْرِكُوْنَ ﴿۳﴾

خَلَقَ الْاِنْسَانَ مِنْ نُّطْفَةٍ فَاذٰهُوَ حَصِيْمٌ مُّبِيْنٌ ﴿۴﴾

وَالْاَنْعَامَ خَلَقَهَا لَكُمْ فِيْهَا دِفْءٌ وَمَنْاَفِعٌ

(۱) یعنی غلبه دین اسلام و تعذیب کفار به یقین شدنی است چراشتاب میکنند والله اعلم.

آنها را میخورید (۵).

و شمارا در آنها آرایش است چون وقت
شام از صحرا بازمی آید و چون بسوی
صحرا سر می دهید (۶).

و بر میدارند بارهای شمارا بسوی شهریکه
هرگز نمی رسیدید بآن مگر بمشقت
جان ها هر آئینه پروردگار شما بخشاینده
مهربان است (۷).

و آفرید اسپان و شتران را و خران را تا سوار
شوید بر آن و برای آرایش و می آفریند آنچه
نمی دانید (۸).

و برخدا میرسد راه میانه و بعض راه هاکج
است و اگر می خواست وی راه می نمود
شمارا همه يك جا (۹).

اوست آنکه فرود آورد از آسمان آب را برای
شما از آن آب آشامیدنی است و از آن آب
درختان است که در آن میچرانید (۱۰).

میرویاند برای شما بسبب آب زراعت را
وزیتون و درختان خرما و انگور را
و از هر جنس میوه ها، هر آئینه درین نشانه
است گروهی را که تفکر می کنند (۱۱).

و مسخر کرد برای شما شب و روز
و خورشید و ماه را و ستارگان مسخراند به
فرمان وی هر آئینه درین نشانه هاست
گروهی را که درمی یابند (۱۲).

و مسخر کرد آنچه آفرید برای شما در زمین
گوناگون رنگهای او^(۱) هر آئینه درین نشانه

وَمِنْهَا تَأْكُلُونَ ①

وَلَكُمْ فِيهَا جَمَالٌ حِينَ تُرِيحُونَ وَحِينَ تَسْرَحُونَ ②

وَتَحْمِيلٌ أَنْتُمْ كَأَنَّكُمْ بِلَدِيكُمْ تَأْتُونَ وَالْبَلَدُ الْإِشْتِاقُ
الْأَنْفُسُ إِنْ رَبَّكُمْ لَرَوْفٌ رَحِيمٌ ③

وَالْخَيْلَ وَالْإِبَالَ وَالْحَمِيرَ لِتَرْكَبُوهَا وَزِينَةً
وَيَخْلُقُ مَا لَا تَعْلَمُونَ ④

وَعَلَى اللَّهِ قَصْدُ السَّبِيلِ وَمِنْهَا جَاذِبٌ وَأَنْوَاءٌ لَهْدَكُمْ
أَجْمَعِينَ ⑤

هُوَ الَّذِي أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً لَكُمْ مِنْهُ شَرَابٌ
وَمِنْهُ شَجَرٌ فِيهِ تُسِيمُونَ ⑥

يُنَبِّتُ لَكُمْ بِهِ الزَّرْعَ وَالزَّيْتُونَ وَالنَّخِيلَ
وَالْأَعْنَابَ وَمِنْ كُلِّ الشَّجَرِ إِنَّ فِي ذَلِكَ
لَآيَةً لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ⑦

وَسَخَّرَ لَكُمْ الَّيْلَ وَالنَّهَارَ وَالشَّمْسَ وَالْقَمَرَ
وَالنَّجُومَ مَسْخُورَاتٍ بِأَمْرِ اللَّهِ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ
لِقَوْمٍ يَعْقِلُونَ ⑧

وَمَا ذَرَأَ لَكُمْ فِي الْأَرْضِ مُخْتَلِفًا أَلْوَانُهُ إِنَّ فِي
ذَلِكَ لَآيَةً لِقَوْمٍ يَتَذَكَّرُونَ ⑨

(۱) یعنی از انواع حیوان و نبات .

است گروهی را که پندمی پذیرند (۱۳).

واوست آن که مسخر ساخت دربارا
تابخورد از آن گوشت تازه (یعنی ماهی)
وتابیرون آرید از آن پیرایه که به پوشید آن
را می بینی کشتی هارا رونده در دریا و
مسخر کرد دربارا تا طلب معیشت کنید
از فضل او و تابود که شکر کنید (۱۴).

وافگند در زمین کوه های محکم برای
احتراز از آنکه بجنباند شمارا و آفرید جویها
وراه هارا تا بود که راه یاب شوید (۱۵).
و آفریدنشانه ها و به ستارگان ایشان راه
می یابند (۱۶).

آیا کسی که می آفریند مانند کسی است
که نمی آفریند آیا پندمی گیرید (۱۷).
واگر بشمارید نعمت خدارا احاطه نکنید آن
را هر آینه خدا آمرزنده مهربان است (۱۸).
خدا میداند آنچه پنهان میدارید و آنچه
آشکار میکنید (۱۹).

و آنان که می پرستند کافران ایشان را
بغیر از خدا نمی آفرینند چیزی را و خود
شان آفریده می شوند (۲۰).
مردگانند نه زندگان و نمی دانند کی
برانگیخته خواهند شد (۲۱).

معبود شما معبود یگانه است پس آنانکه
معتقد نمی شوند بآخرت دلهای ایشان
ناشناس است و ایشان سرکش اند (۲۲).
بی شك خدا میداند آنچه پنهان میدارند
و آنچه آشکار میکنند هر آینه اودوست
ندارد سرکشان را (۲۳).

وَهُوَ الَّذِي سَخَّرَ الْبَحْرَ لَنَا كُلًّا وَمِنَهُ لَحْمٌ مِّمَّا نَطْرِبُهَا
وَتَسْتَخْرِجُوا مِنْهُ حِلْيَةً تَلْبَسُونَهَا وَتَرَى
الْفُلْكَ مَوَاجِرَ فِيهِ وَلَيَبْتَغُوا مِنْ قَضَاهِ
وَلَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿۱۳﴾

وَالَّذِي فِي الْأَرْضِ رَوَايَا أَنْ يَتَذَكَّرَ أُولَئِكَ وَأَنْهَرًا وَسُبُلًا
لَعَلَّكُمْ تَهْتَدُونَ ﴿۱۴﴾

وَعَلَّمْتَ وَيَا لِحُبِّهِمْ هُمُ يَهْتَدُونَ ﴿۱۵﴾

أَفَمَنْ يَخْلُقُ كَمَنْ لَا يَخْلُقُ أَفَلَا تَذَكَّرُونَ ﴿۱۶﴾

وَأَنْ تَعُدُّوا نِعْمَةَ اللَّهِ لَا تُحْصَوْنَ إِنَّ اللَّهَ لَعَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿۱۷﴾

وَاللَّهُ يَعْلَمُ مَا تُرْتَدُونَ وَمَا عَلِمْتُمْ ﴿۱۸﴾

وَالَّذِينَ يَدْعُونَ مِنْ دُونِ اللَّهِ لَا يَخْلُقُونَ شَيْئًا
وَهُمْ يُخْلَقُونَ ﴿۱۹﴾

أَمْ وَاتَّخَذُوا آلِهَةً غَيْرَ اللَّهِ وَمَا يَشْعُرُونَ أَتَىٰ أَنْ يُبْعَثُونَ ﴿۲۰﴾

إِنَّهُمْ لَكَاذِبٌ وَالْحَدِّ قَالِ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ يَا لَأَخْرَجَهُ
قُلُوبُهُمْ مُنْكَرًا وَهُمْ مُسْتَكْبِرُونَ ﴿۲۱﴾

لَا حَرَمَ إِنَّ اللَّهَ يَعْلَمُ مَا يُرْتَدُونَ وَمَا يَعْلَمُونَ

إِنَّهُ لَكَيْفٌ الْمُسْتَكْبِرِينَ ﴿۲۲﴾

ندارد سرکشان را (۲۳).

و چون گفته شود ایشان را چیست آنچه فرورستاده است پروردگار شما گویند افسانه های پیشینیان است (۲۴) .

مال این گفتار آنکه بردارند بارگناه خویش بتمام روز قیامت و بردارند نیز بعض بارهای آنانکه گمراه می سازند ایشان را بغیر دانش آگاه شوید بد است آنچه بر میدارند (۲۵) .

هر آئینه بداندیشی کردند آنانکه پیش از ایشان بودند پس بیامد (فرمان) خدا بسوی عمارت ایشان از جانب بنیادها پس افتاد برایشان سقف از بالای ایشان و آمد بدیشان عذاب از آن جهت که نمی دانستند^(۱) (۲۶) .

باز روز قیامت رسوا کند ایشان را و گوید کجایند آن شریکان من که مخالفت می کردید در حق ایشان گویند اهل علم هر آئینه رسوائی و سختی امروز بر کافران است (۲۷) .

آنانکه قبض ارواح ایشان می کردند فرشتگان حال آنکه ستمگار بودند بر خویش پس انداختند آن کافران پیغام انقیاد را ما هرگز نمی کردیم هیچ عمل بد گفته شود آری هر آئینه خدا داناست بآنچه می کردید (۲۸) .

پس در آئید بدروازه های دوزخ جاویدان

وَلَا يَقِيلُ لَهُمْ مَاذَا أَنْزَلَ رَبُّكُمْ قَالُوا لَسَّا طَيْرُ الْأَقْلَامِينَ ﴿۳۰﴾

لِيَحْمِلُوا أَوْزَارَهُمْ كَامِلَةً يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَمِنْ أَوْزَارِ الَّذِينَ يُضِلُّونَهُمْ بِغَيْرِ عِلْمٍ أَلِيسَاءَ مَا يَزُرُونَ ﴿۳۱﴾

قَدْ مَكَرَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَآتَى اللَّهُ بُدْيَانَهُمْ مِنَ الْفَوَاحِشِ فَخَرَّ عَلَيْهِمُ السَّقْفُ مِنْ فَوْقِهِمْ وَأَتَاهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿۳۲﴾

ثُمَّ يَوْمَ الْقِيَامَةِ يُخْزِيهِمْ وَيَقُولُ أَيْنَ شُرَكَائِيَ الَّذِينَ كُنْتُمْ تُشَاقِقُونَ فِيهِمْ قَالَ الَّذِينَ أُذُو الْعُرْمَانَ الْخِزْيُ الْيَوْمَ وَالسُّوءَ عَلَى الْكَافِرِينَ ﴿۳۳﴾

الَّذِينَ تَتَوَفَّوهُمُ الْمَلَائِكَةُ ظَالِمِي أَنْفُسِهِمْ قَالُوا لَسَّا لَكُمْ مَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿۳۴﴾

فَادْخُلُوا أَبْوَابَ جَهَنَّمَ خَالِدِينَ فِيهَا كُنْتُمْ

(۱) و این تمثیل است افساد مکرایشانرا بابلغ و جوه .

مَثْوَى الْمَتَّقِينَ ﴿۳۰﴾

آن جا پس بدست جای سرکشان (دوزخ)
(۲۹) .

وگفته شد متقیان را چیست آنچه
فروفرستاد پروردگار شما گفتند فرودآورده
است بهترین سخن آنان را که نیکوکاری
کردند درین سرای حالت نیک است
وهرآئینه سرای آخرت بهترست وهرآئینه
آخرت نیکو سرای متقیان است (۳۰) .

به بوستانهای همیشه ماندن درآیند آن
جامیرود زیر آن جویها، ایشان راست
در آن هرچه خواهند همچنین جزا
می دهد خدا متقیان را (۳۱) .

آنانکه فرشتگان قبض ارواح ایشان می
کنند حالانکه شادمان باشندگویند
فرشتگان سلام بر شما باد درآئید به
بهشت جزای آنچه می کردید^(۱) (۳۲) .

انتظار نمی کشند کافران الا آنکه بیابند
بایشان فرشتگان^(۲) یا بیاید فرمان پروردگار
تو^(۳) هم چنین کردند آنانکه پیش از ایشان
بودند وستم نکرد برایشان خدا ولیکن
برخویش ستم می کردند (۳۳) .

پس رسیدبایشان جزای گناهان اعمال
ایشان و فرودآمد بایشان آنچه بآن استهزاء

وَقِيلَ لِلَّذِينَ اتَّقَوْا مَاذَا أَنْزَلَكُمْ رَبُّكُمْ مِنَ السَّمَاءِ
لِلَّذِينَ أَحْسَنُوا فِي هَذِهِ الدُّنْيَا حَسَنَةً وَالَّذِينَ كَفَرُوا
خَيْرٌ وَلَيْسَ لَهُمْ فِي السَّمَوَاتِ عِلْمٌ ﴿۳۱﴾

جَاءَتْ عِدَّةٌ يَدْخُلُونَهَا عِبْرَةٌ مِنْ خَيْرِ مَا الْأَنْهَارُ لَهُمْ فِيهَا
مَا يَشَاءُونَ كَذَلِكَ يَجْزِي اللَّهُ الْمُتَّقِينَ ﴿۳۰﴾

الَّذِينَ تَتَوَفَّوهُمْ الْمَلَائِكَةُ طَيِّبِينَ يَقُولُونَ سَلَامٌ عَلَيْكُمْ
ادْخُلُوا الْجَنَّةَ بِمَا كُنْتُمْ تَعْمَلُونَ ﴿۳۱﴾

هَلْ يَنْظُرُونَ إِلَّا أَنْ تَأْتِيَهُمُ الْمَلَائِكَةُ أَوْ يَأْتِيَ أَمْرٌ رَبِّكَ
كَذَلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ وَنَاظِلُّهُمْ اللَّهُ وَلَكِنْ
كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿۳۲﴾

فَأَصَابَهُمْ سَيِّئَاتُ مَا عَمِلُوا وَحَاقَ بِهِمْ مَا كَانُوا يَهِيمُونَ
يَسْتَهْزِئُونَ ﴿۳۳﴾

(۱) مترجم گوید خدای تعالی این دو صورت را برای بیان حال و مال اهل سعادت
و اهل شقاوت نازل فرموده والله اعلم .

(۲) یعنی برای قبض ارواح .

(۳) یعنی عذاب او .

می کردند (۳۴) .

وگفتند مشرکان اگر خواستی خدا نمی پرستیدیم بجزوی هیچ چیز را نه ما و نه پدران ما و حرام نمی دانستیم بغیر فرمان وی هیچ چیز را^(۱) هم چنین کردند آنانکه پیش از ایشان بودند پس نیست برپیغامبران بجز خبر رسانیدن آشکارا (۳۵) .

وهرائینه فرستادیم درهرگروهی پیغامبری را که عبادت خدا کنید و احترامز کنید ازبتان پس ازایشان کسی بود که راه نمودش خدا و از ایشان کسی بود که ثابت شد بروی گمراهی پس سیر کنید درزمین پس بنگرید چگونه شد آخرکار تکذیب کنندگان (۳۶) .

اگر کوشش کنی بر هدایت ایشان چه سود هرائینه خدا راه نمی نماید آن را که گمراه میسازد و نیست ایشان را هیچ یاری دهنده (۳۷) .

وقسم خوردند به خدا بمحکم ترین سوگند های خود که برنه انگیزد خدا مرده را آری برانگیزد وعده درست لازم شده بروی ولیکن بیشترین مردمان نمی دانند (۳۸) .

آری برانگیزد تابیان کند برای ایشان آنچه اختلاف می کنند درآن و تابدانند کافران که ایشان دروغگو بودند (۳۹) .

وَقَالَ الَّذِينَ أَشْرَكُوا لَوْ شَاءَ اللَّهُ مَا عَبَدْنَا مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ نَحْنُ وَلَا آبَاؤُنَا وَلَا أَحَرَمَتُنَا مِنْ دُونِهِ مِنْ شَيْءٍ كَذَلِكَ فَعَلَ الَّذِينَ مِنْ قَبْلِهِمْ فَهَلْ عَلَى الرَّسُولِ إِلَّا الْبَلَاغُ الْمُبِينُ ﴿۳۵﴾

وَلَقَدْ بَعَثْنَا فِي كُلِّ أُمَّةٍ رَسُولًا أَنْ اعْبُدُوا اللَّهَ وَاجْتَنِبُوا الطَّاغُوتَ فَمِنْهُمْ مَنْ هَدَى اللَّهُ وَمِنْهُمْ مَنْ حَقَّتْ عَلَيْهِ الضَّلَالَةُ فَمَا يَصِيرُوا فِي الْأَرْضِ فَانظُرُوا كَيْفَ كَانَ عَاقِبَةُ الْمُكذِبِينَ ﴿۳۶﴾

إِنْ تَحْسَبْ عَلٰى هُدٰىهُمْ فَإِنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي مَنْ يُضِلُّ وَمَا لَهُمْ مِنْ نٰصِرِينَ ﴿۳۷﴾

وَاقْسُمُوا بِاللَّهِ جِهَدًا أَيْ مَا يَجْعَلُ اللَّهُ مِنْ يَمِينٍ ۚ بَلٍ وَعَدًّا عَلَيْهِمْ وَحَقًّا وَلَكِنَّ أَكْثَرَ النَّاسِ لَا يَعْلَمُونَ ﴿۳۸﴾

لِيُسَيِّنَ لَهُمُ الْاٰیٰتِي يَتَخَفَتُونَ فِيهَا وَلِيَعْلَمَ الَّذِيْنَ كَفَرُوْا اَنَّهُمْ كَانُوْا كٰذِبِيْنَ ﴿۳۹﴾

(۱) یعنی سلف ما اجماع کرده اندوآن بدون رضای خدامنقدنمی شود والله اعلم .

نیست فرمان ما برای چیزی چون خواهیم
آفریدنش مگر گوئیم او را بشو پس
می شود (۴۰) .

وآنانکه ترك دیار خود کردند برای خدا
بعد از آن که ستم کرده شد برایشان البته
جامی دهیم ایشان را در دنیا بسرای نیک
وهر آئینه مزد آخرت بزرگ تراست اگر می
دانستند (۴۱) .

آنانکه صبر کردند و برپروردگار خویش
توکل مینمایند^(۱) (۴۲) .

ونه فرستادیم پیش از تو مگر مردانی را
که وحی فرستادیم بسوی ایشان پس
سوال کنید از اهل کتاب اگر نمی دانید^(۲)
(۴۳) .

فرستادیم ایشان را بدلائل و کتاب ها
و فرود آوردیم بسوی تو کتاب تابیان کنی
برای مردمان شریعتی را که فرود آورده
شده بسوی ایشان و تابود که ایشان تفکر
کنند (۴۴) .

آیا ایمن شده اند آنانکه اندیشیدند تدبیر
های بد^(۳) از آنکه فرو برد خدا ایشان را به
زمین یا بیاید بایشان عذاب از آن جا که
ندانند (۴۵) .

یابگیرد ایشان را درآمد و شد ایشان پس

إِنَّمَا قَوْلُنَا لَكَ إِذَا أَرَدْنَاهُ أَنْ نَعُولَ لَهُ كُنْ فَيَكُونُ ﴿٤٠﴾

وَالَّذِينَ هَاجَرُوا فِي اللَّهِ مِنْ بَعْدِ مَا ظَلَمُوا لَنُبَوِّئَنَّهُمْ
فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَكَأَجْرٍ أُخْرَىٰ أَكْبَرُ لَوْ كَانُوا يَعْلَمُونَ ﴿٤١﴾

الَّذِينَ صَبَرُوا وَعَلَىٰ رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿٤٢﴾

وَمَا أَرْسَلْنَا مِنْ قَبْلِكَ إِلَّا رَجُلًا نُوحِيَ إِلَيْهِمْ فَسَلُوا أَهْلَ
الدِّينِ أَنْ يُسْأَلُوا لَعَلَّهُمْ يَرْجَعُونَ ﴿٤٣﴾

يَا أَيُّهَا الَّذِينَ آمَنُوا اتَّقُوا اللَّهَ الَّذِي تَوَكَّلْتُمْ عَلَىٰ لِقَائِهِ
مَنْزِلَ إِلَيْهِمْ لَعَلَّهُمْ يَتَّقُونَ ﴿٤٤﴾

أَقَامِنَ الَّذِينَ كَفَرُوا الصَّيِّئَاتِ أَنْ يَخْسِفَ اللَّهُ بِهِمُ الْأَرْضَ
أَوْ يَأْتِيَهُمُ الْعَذَابُ مِنْ حَيْثُ لَا يَشْعُرُونَ ﴿٤٥﴾

أَوْ يَأْخُذَهُمْ فِي تَقَاتُلِهِمْ فَأَمْهَمَ يُعْجِزِينَ ﴿٤٥﴾

(۱) واین وعده متحقق شده و مهاجرین را به مدینه جای داد .

(۲) یعنی پیغامبران سابق آدمی بودند فرشته نه بودند والله اعلم .

(۳) یعنی در حق پیغامبران و مومنان .

نیستند عاجز کننده (۴۶) .

یابگیردایشان را بعد ترس^(۱) پس هرآئینه پروردگار شمالطف کننده بخشاینده است . (۴۷) .

آیاندیده اند بسوی آنچه پیدا کرده است خدا ازهرچیزی که میگردد سایه های اوازجانب راست واز جانب چپ سجده کنان برای خدا خوارشده (۴۸) .

وخدای را سجده می کنند آنچه درآسمان هاست وآنچه درزمین است ازنوع جنبنده وفرشتگان نیز سجده می کنند وایشان سرکشی نمی کنند (۴۹) .

می ترسند ازپروردگار خود از بالای خویش و می کنند آنچه فرموده می شوند . (۵۰) .

وگفت خدا فرامگیرید دومعبود جزاین نیست که وی معبود یگانه است پس ازمن برسید (۵۱) .

ومراوراست آنچه درآسمان ها وزمین است ومراوراست عبادت لازم شده آیا ازغیر خدا می ترسید (۵۲) .

وآنچه باشما است ازنعمت ازجانب خداست بازچون رسد بشما سختی پس بسوی اومی نالید (۵۳) .

بازچون بردارد سختی را ازسرشما ناگهان گروهی ازشما به پروردگار خود

أَوَاخَذَهُمْ عَلَىٰ عَظْفٍ فَإِنَّ رَبَّهُمْ لَرؤُوفٌ رَّحِيمٌ ﴿۴۶﴾

أَوَلَمْ يَرَوْا لِلَّهِ مَا خَلَقَ اللَّهُ مِنْ شَيْءٍ يَتَّبِعُوهُ أَظَلُّوا عَيْنَ الْيَمِينِ وَالشَّمَائِلِ سَجْدًا لِلَّهِ وَهُمْ ذَخِرُونَ ﴿۴۷﴾

وَلِلَّهِ سُجُودٌ وَمَا فِي السَّمَوَاتِ وَمَا فِي الْأَرْضِ مِنْ دَابَّةٍ وَالْمَلَائِكَةِ وَهُمْ لَا يُشْرِكُونَ ﴿۴۸﴾

يَخَافُونَ رَبَّهُمْ مِنْ قُدْرَتِهِ وَيُقْعَلُونَ مَا يُؤْمَرُونَ ﴿۴۹﴾

وَقَالَ اللَّهُ لَا تَتَّخِذُوا لِلْهَيْبَةِ اتِّخِذُوا إِنَّمَا هُوَ إِلَهٌ وَاحِدٌ فَإِنِّي أَنَا فَارَهُبُونَ ﴿۵۰﴾

وَلَهُ مَا فِي السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَلَهُ الدِّينُ وَاصِبًا أَفَغَيْرَ اللَّهِ تَتَّقُونَ ﴿۵۱﴾

وَمَا يَكُمُ مِنَ تَعَاوَىٰ فَمَنْ لَّهِ تَمَرَادٌ أَمْسَكُمُ الضَّرْعُ وَالْيَتْرَاقُ تَجْعُرُونَ ﴿۵۲﴾

تَمَرَادٌ أَكْثَفَ الضَّرْعِ عَنكُمْ إِذَا فَرَّقُوا مِثْلَكُمْ بَرِّمٌ يُتْرَكُونَ ﴿۵۳﴾

(۱) یعنی بعد اقامت قرائن هلاک .

شريك مقرر می کنند (۵۴) .

تاناسپاسی کنند آنچه دادیم ایشان را پس بهره مند شوید پس زود خواهید دانست (۵۵) .

ومقرر کردند برای چیزی که نمیدانند تحقیق آن یعنی برای بتان حصه از آنچه روزی دادیم ایشان را، بخدا البته پرسیده خواهید شد از آنچه افترا می کردید (۵۶) .

ومقرر میکنند برای خدادختران را، پاک است او ومقرر میکنند برای خویش آنچه رغبت مینمایند^(۱) (۵۷) .

واگر مرده داده شود یکی را از ایشان بتولد دختر روی اوسياه گردد و او پرازانده باشد (۵۸) .

پنهان شود از قوم بسبب ناخوشی آنچه مرده داده شد بوی در تامل افتد که آیا باقی گذاردش بخواری یا در آردش در خاک آگاه شوید بداست حکم ایشان (۵۹) .

آنان را که معتقد نمی شوند بآخرت صفت بدست و خدای راست صفت بلند واو غالب با حکمت است (۶۰) .

واگر گرفتار کند خدا مردمان را بسبب ستم ایشان نه گذارد بر زمین هیچ جنبنده ولیکن مهلت میدهد ایشان را تا وقتی مقرر پس چون برسد آن وقت مقرر ایشان

لِيَكْفُرُوا بِمَا آتَيْنَاهُمْ فَتَمَتَّعُوا فَسَوْفَ تَعْلَمُونَ ﴿۵۴﴾

وَيَعْلَمُونَ لِمَا لَا تَعْلَمُونَ نَصِيبًا مِمَّا رَزَقْنَاهُمْ تَأْتِيهِمْ لَكُنُفًا عَمَّا كُنْتُمْ تَفْتَرُونَ ﴿۵۵﴾

وَيَجْعَلُونَ لِلَّهِ الْبَنَاتِ سُبْحَانَ وَلَهُمْ مَا يَشْتَهُونَ ﴿۵۶﴾

وَإِذَا بُرِّئَ أَحَدُهُمْ بِالْأُنثَىٰ ظَلَّ وَجْهُهُ مُسْوَدًّا وَهُوَ كَاطِمٌ ﴿۵۷﴾

يَتَوَارَىٰ مِنَ الْقَوْمِ مِنْ سُوءِ مَا بُشِّرَبِهِ أَيَسْكَرُ عَلَىٰ هُونٍ أَمْ يَدُسُّهُ فِي التُّرَابِ أَلْأَسَاءَ مَا يَحْكُمُونَ ﴿۵۸﴾

لِيَذَرَ لَكَ مِنْ قَوْمٍ مَثَلًا لِمَنْ تَوَدَّ وَاللَّهُ الْمَثَلُ الْأَعْلَىٰ وَهُوَ الْعَزِيزُ الْحَكِيمُ ﴿۵۹﴾

وَلَوْ لَوَّأَخَذَ اللَّهُ النَّاسَ بِظُهُبِهِمْ مَا تَرَكَ عَلَيْهَا مِنْ دَابَّةٍ وَلَا كُنَّ يُؤَخِّرُهُمْ إِلَىٰ أَجَلٍ مُسَمًّى فَإِذَا جَاءَ أَجَلُهُمْ لَا يَسْتَأْخِرُونَ سَاعَةً وَلَا يَسْتَقْدِرُونَ ﴿۶۰﴾

بازنمانند ساعتی ونه پیش روند (۶۱) .
 ومقرر می کنند برای خدا آنچه ناپسندمی
 دارند^(۱) و بیان می کند زبانهای ایشان
 سخن دروغ را که ایشان را باشد
 نیکوئی^(۲) شکی نیست درآنکه ایشان را
 باشد آتش وآنکه ایشان پیش فرستادگانند
 بدوزخ (۶۲) .

قسم بخدا هرآئینه (پیغامبران) فرستادیم
 بسوی امتانی که پیش ازتوبودند پس
 بیاراست برای ایشان شیطان کردارهای
 ایشان پس او یاراین کافران است
 امروزایشان راست عذاب درد دهنده
 (۶۳) .

وفرونیاوردیم برتو کتاب را مگر به سبب
 آنکه بیان کنی برای ایشان آنچه درآن
 اختلاف کردند وبرای راه نمودن
 وبخشاشش قومی را که می گروند
 (۶۴) .

وخدا فرودآورد ازآسمان آب را پس زنده
 ساخت بآن زمین را بعد مرگ آن هرآئینه
 درین نشانه است گروهی را که می شنوند
 (۶۵) .

وهرآئینه شمارا درچهار پایان پندی هست
 می نوشانیم شمارا ازجمله آنچه درشکم
 وی است از میان سرگین وخون شیر
 خالص گوارا آشامندگان را (۶۶) .

وَيَجْعَلُونَ لِمَا يُرِيدُونَ وَيَصِفُ أَيْدِيَهُمُ الْكِذْبَ أَنَّ لَهُمُ
 الْحُسْنَىٰ لِأَجْرِهِمْ إِنَّ لَهُمُ النَّارَ أَنَّهُمْ مُّضْمَرُونَ ﴿۶۱﴾

ثُمَّ لَقَدْ أَرْسَلْنَا إِلَىٰ أُمَمٍ مِّن قَبْلِكَ فَوَجَدْنَا
 الشَّيْطَانَ أَعْمَالَ لَهُمْ فَهُوَ وَلِيُّهُمْ الْيَوْمَ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿۶۲﴾

وَمَا أَنْزَلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ إِلَّا لِلَّذِينَ لَهُمُ الَّذِي
 اخْتَلَفُوا فِيهِ وَهُدًى وَرَحْمَةً لِّقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿۶۳﴾

وَاللَّهُ أَنْزَلَ مِنَ السَّمَاءِ مَاءً فَأَحْيَا بِهِ الْأَرْضَ بَعْدَ مَوْتِهَا إِنَّ فِي
 ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿۶۴﴾

وَإِنَّ لَكُمْ فِي الْأَنْعَامِ لَعِبْرَةً لِّذُنُوبِكُمْ كَانَ مِنْ نُّطُقِهِمْ مِنْ بَيْنِ
 قَرْنَيْهِمْ وَكُنَّا خَالِصًا سَاعَةً لِلشَّيْطَانِ ﴿۶۵﴾

(۱) یعنی دختران .

(۲) یعنی نجات در آخرت .

واز میوه های درختان خرما ودرختان انگور قسمی هست که میسازید از آن شراب مست کننده و میسازید از آن روزی حلال هرآئینه درین نشانه است گروهی را که درمی یابند (۶۷) .

والهام فرستاد پروردگار تو بسوی زنبور عسل که بساز خانه ها ازکوه ها و ازددرختان از آنچه مردمان بنامی کنند . (۶۸)

بازبخور ازهرجنس میوه ها وبروره های پروردگار خویش رام شده برمی آیدازشکم این زنبوران آشامیدنی گوناگون رنگ های او، درآن آشامیدنی شفاست مردمان را هرآئینه درین مقدمه نشانه است گروهی را که تفکر می کنند (۶۹) .

وخدا آفریدشمارا باز بمیراند شمارا وازشماکسی هست که عائد کرده میشود بخوار ترین عمر مالش آنکه نه داند بعد از دانستن چیزی را هرآئینه خدا داناتوانا است (۷۰) .

وخدا فضل داد بعض شمارا بر بعضی درروزی پس نیستند آنانکه افزونی داده شدند عائد کنندگان روزی خودرا برمملوکان خود تاهمه ایشان درروزی برابر باشند آیا نعمت خدا را انکارمی نمایند^(۱) (۷۱) .

وَمِنْ كَثْرَتِ النَّحْلِ وَالْأَعْنَابِ تَخْتَدُونَ مِنْهُ سَكْرًا وَرِزْقًا حَسَنًا إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَعْلَمُونَ ﴿۶۷﴾

وَأَوْحَىٰ رَبُّكَ إِلَى النَّحْلِ أَنِ اتَّخِذِي مِنَ الْجِبَالِ بُيُوتًا وَمِنَ الشَّجَرِ وَمِمَّا يَعْرِشُونَ ﴿۶۸﴾

تَمَّ كُلٌّ مِنْ كُلِّ الثَّمَرَاتِ فَأَسْمُلُكَ سُبُلَ رَبِّكِ ذُلُلًا لَّيَخْرُجُ مِنْ بُطُونِهَا شَرَابٌ مُخْتَلِفٌ أَلْوَانُهُ فِيهِ شِفَاءٌ لِّالَّذِينَ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَةً لِّقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ ﴿۶۹﴾

وَاللَّهُ خَلَقَكُمْ ثُمَّ يُرْسِلُكُمْ وَيَرْدُّكُمْ إِلَىٰ أَرْضٍ الْعُورِ لَٰكِن لَّا يَعْلَمُ بَعْدَ عَلْمِهِ شَيْئًا إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ قَدِيرٌ ﴿۷۰﴾

وَاللَّهُ فَضَّلَ بَعْضَكُمْ عَلَىٰ بَعْضٍ فِي الرِّزْقِ فَمَا الَّذِي كَفُرُوا بِرَبِّكَ إِذْ أَنْزَلْنَا إِلَيْكَ الْكِتَابَ أَيُّهَا الْمَلَأَتْ أَعْيُنُهُمْ فِيهِ سَوَاءً أَعْيُنُهُمُ اللَّهُ يُجِبُّهُمْ

(۱) یعنی هیچ کس نمی خواهد که مملوکان خودرا برابرخود سازد والله اعلم .

و خدا آفرید برای شما از جنس شما زنان را و آفرید برای شما از زنان شما پسران و نبیرگان را و روزی داد شمارا از پاکیزه ها آیا به باطل معتقد می‌شوند و به نعمت خدا ایشان ناسپاسی مینمایند (۷۲) .

و می‌پرستند بجز خدا کسی را که نمی‌تواند برای ایشان روزی دادن از آسمان‌ها و زمین چیزی را و قادر نمی‌شوند (۷۳) .

پس بیان مکنید برای خدا داستان‌ها هر آئینه خدا می‌داند و شمانمی‌دانید (۷۴) .

بیان کرد خدا داستانی بنده مملوکی که توانائی ندارد بر هیچ چیزی و کسی که دادش از نزد خود روزی نیک پس وی خرج میکند از آن روزی پنهان و آشکارا آیا برابر می‌شوند، همه ستایش خدای راست بلکه اکثر ایشان نمی‌دانند (۷۵) .

و بیان کرد خدا داستانی دیگر دومی که از ایشان گنگ است قدرت ندارد بر چیزی و اوگران ست برخواجه خود هر کجا فرستدش نیارد از آن جا هیچ نیکی آیا برابرست این شخص و کسی که می‌فرماید مردمان را بعدل و خودش بر راه راست است^(۱) (۷۶) .

وَاللّٰهُ جَعَلَ لَكُم مِّنْ اَنْفُسِكُمْ اَزْوَاجًا وَّجَعَلَ لَكُم مِّنْ اَزْوَاجِكُمْ بَيِّنًا وَّحَفَدًا وَّرَزَقَكُمْ مِّنَ الطَّيِّبَاتِ اَيُّهَا الْمَاطِلُ يُؤْمِنُونَ وَبِعَمَتِ اللّٰهِ هُمْ يَكْفُرُونَ ﴿۷۲﴾

وَيَعْبُدُونَ مِن دُونِ اللّٰهِ مَا لَا يَمْلِكُ لَهُمْ رِزْقًا مِّنَ السَّمٰوٰتِ وَالْاَرْضِ شَيْئًا وَّلَا يَسْتَطِيعُونَ ﴿۷۳﴾

فَلَا تَضْرِبُوْا لِلّٰهِ الْاَمْثَالَ اِنَّ اللّٰهَ يَعْلَمُ وَاَنْتُمْ لَا تَعْلَمُونَ ﴿۷۴﴾

ضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا عَبْدًا مَّمْلُوْكَ لَا يَقْدِرُ عَلٰى شَيْءٍ وَّمَنْ رَزَقْنٰهُ وِنَارًا فَاَحْسَنًا فَهُوَ يَفْقُهٌ مِّنْهُ يَسْرًا وَّجَهْرًا هَلْ يَسْتَوِيْنَ الْعَمْدُ لِلّٰهِ بَلْ اَكْثَرُهُمْ لَا يَعْلَمُوْنَ ﴿۷۵﴾

وَضَرَبَ اللّٰهُ مَثَلًا تَجَلِّجَيْنِ اَحَدُهُمَا اَبْكُمُ لَا يَقْدِرُ عَلٰى شَيْءٍ وَّهُوَ كَلٌّ عَلٰى مَوْلٰٓةٍ اٰيْمًا يُوجِبُهُ اٰيَاتٍ بَعِيْرًا هَلْ يَسْتَوِيْ هُوَ وَّمَنْ يَّأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَّهُوَ عَلٰى صِرَاطٍ مُّسْتَقِيْمٍ ﴿۷۶﴾

(۱) مترجم گوید حاصل این دو مثل آنست که آنچه در عالم تصرف ندارد با خدا برابر نیست چنانکه مملوک ناتوان بامالک توانا برابر نیست و چنانکه گنگ بی تمیز با صاحب هدایت و اهتدا برابر نیست .

خدای را است علم پنهان آسمان ها
وزمین ونیست کار قیامت (یعنی نزدیک
قدرت او) مگر مانند چشم بهم زدن بلکه
اونزدیک تراست هر آئینه خدا به همه چیز
تواناست (۷۷) .

وخدا بیرون آورد شمارا از شکم های
مادران شما نمی دانستید چیزی را
وپیداساخت برای شما شنوائی وچشم ها
ودل ها تابود که شکر کنید (۷۸) .

آیانگاه نکردند بسوی مرغان رام شده
درهوی آسمان نگاه نمیدارد ایشان را
مگر خدا هر آئینه درین نشانه ها ست
گروهی را که ایمان می آرند (۷۹) .

وخدا ساخت برای شما ازخانه های شما
جای سکونت وساخت برای شما از
پوست های چهار پایان خانه های سبک
می یابید آن را روز سفر خود وروزاقامت
خود وساخت از پشمهایشان وگرکهایشان
وموهایشان اسباب خانه وبهره مندی
تاوقت مقرر (۸۰) .

وخداپیدا ساخت برای شما از مخلوقات
خود سایه ها وپیدا کرد برای شما ازکوه ها
غارها وساخت برای شما جامه ها که نگاه
دارد شمارا از گرمی^(۱) وجامه ها که نگاه
دارد شمارا از ضرر جنگ شما، هم چنین
تمام میدهد نعمت خود را بر شما تا بود که

وَيَلِّهِ غَيْبُ السَّمَوَاتِ وَالْأَرْضِ وَمَا أَمْرُ السَّاعَةِ إِلَّا
كَلِمَةٍ بَصِيرَةٍ أَوْ هُوَ أَقْرَبُ إِنَّ اللَّهَ عَلِيمٌ بِكُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ ﴿۷۷﴾

وَاللَّهُ أَخْرَجَكُمْ مِنْ بُطُونِ أُمَّهَاتِكُمْ لَا تَعْلَمُونَ شَيْئًا
وَجَعَلَ لَكُمُ السَّمْعَ وَالْأَبْصَارَ وَالْأَفْئِدَةَ لَعَلَّكُمْ
تَشْكُرُونَ ﴿۷۸﴾

أَلَمْ يَرَوْا إِلَى الظَّيْرِ مُسَخَّرَاتٍ فِي جَوِّ السَّمَاءِ مَا يَتَّبِعُنَّ
إِلَّا اللَّهَ إِنَّ فِي ذَلِكَ لَآيَاتٍ لِقَوْمٍ يُؤْمِنُونَ ﴿۷۹﴾

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُم مِّنْ بُيُوتِكُمْ سَكَنًا وَجَعَلَ لَكُم مِّنْ جُلُودِ
الْأَنْعَامِ بُيُوتًا تَسْتَخِفُّونَهَا يَوْمَ ظَعْنِكُمْ وَيَوْمَ اقَامَتِكُمْ
وَمِنْ أَصْوَابِهَا وَأَوْبَارِهَا وَأَشْعَارِهَا أَثَانًا وَمَتَاعًا
إِلَى حِينٍ ﴿۸۰﴾

وَاللَّهُ جَعَلَ لَكُم مِمَّا خَلَقَ ظِلَالًا وَجَعَلَ لَكُم مِّنَ الْجِبَالِ
الْأَثَانًا وَجَعَلَ لَكُم سُرَابِيمَ يُثَبِّتُكُمْ فِيهَا وَيُرِي الْمَوَدَّ
تَثْبِيتَكُمْ بِأَسْئَلِكُمْ كَذَلِكَ يَبْتَلِيكُمْ فِعْلَهُ عَلَيْكُمْ
لَعَلَّكُمْ تَشْكُرُونَ ﴿۸۱﴾

(۱) یعنی واز سردی تیز .

منقاد شوید (۸۱) .

پس اگر اعراض کنند جزاین نیست که برتوییغام رسانیدن آشکاراست (۸۲) .

می شناسند نعمت خدا را بازانکار آن می کنند و بیشترین ایشان کافراند (۸۳) .

وآن روزکه برانگیزیم ازهر گروهی گواهی را^(۱) باز دستوری داده نه شود کافران را^(۲) و نه ازایشان رجوع بمرضیات الهی طلب کرده شود (۸۴) .

وچون ببینند ستمگاران عذاب را اضطراب کنند پس سبک کرده نه شود ازایشان و نه ایشان مهلت داده شوند (۸۵) .

وچون به ببینند مشرکان شریکان خود را گویند ای پروردگار ما این جماعت شریکان مایند که می پرستیدیم بغیر از تو پس شریکان پیغام فرستند بسوی ایشان (این سخن را) که هر آئینه شما دروغگویانید (۸۶) .

و همه تسلیم خدا شوند در آن روز و گم گردد ازایشان آنچه افتراء می کردند (۸۷) .

آنانکه کافر شدند و باز داشتند^(۳) از راه خدا افزون دهیم ایشان را عذابی بالای عذابی به سبب آنکه فساد می

فَإِنْ تَوَلَّوْا فَإِنَّمَا عَلَيْكَ الْبَلْغُ الْمُبِينُ ﴿۸۱﴾

يَعْرِفُونَ نِعْمَتَ اللَّهِ ثُمَّ يُنْكِرُونَهَا وَأَكْفُرُوهَا

الْكَافِرُونَ ﴿۸۲﴾

وَيَوْمَ نَبْعَثُ مِنْ كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا لِمَا لَا يُؤْذَنُ

لِلَّذِينَ كَفَرُوا وَأُولَاهُمْ يُسْتَعْتَبُونَ ﴿۸۳﴾

وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ ظَلَمُوا الْعَذَابَ فَلَا يُصَفِّعُ عَنْهُمْ

وَأُولَاهُمْ يُنظَرُونَ ﴿۸۴﴾

وَإِذَا رَأَى الَّذِينَ أَشْرَكُوا شُرَكَاءَهُمْ قَالَ أُوَارِثُ بَنَاهُمْ أَهْلًا

شُرَكَاءُؤُنَا الَّذِينَ كُفِّرُوا عَنْ عَمَلِهِمْ دُونَكَ قَالَ قَوْمًا

الْيَوْمَ الْقَوْلَ لَكُمْ كَذِبُونَ ﴿۸۵﴾

وَأَلْقُوا إِلَى اللَّهِ يَوْمَئِذٍ يَسْمَعُونَ وَضَلَّ عَنْهُمْ

مَا كَانُوا يَفْسُرُونَ ﴿۸۶﴾

الَّذِينَ كَفَرُوا وَاصْذُوقُوا مِنْ سَبِيلِ اللَّهِ بِذُنُوبِهِمْ وَعَذَابًا

فَوْقَ الْعَذَابِ بِمَا كَانُوا يُفْسِدُونَ ﴿۸۷﴾

(۱) و آن نبی آن قوم باشد و الله اعلم .

(۲) یعنی تا عذر خود کنند .

(۳) یعنی مردمان را .

کردند^(۱) (۸۸) .

وآن روز که برانگیزیم درهرامتی گواهی
برایشان ازقبیله ایشان^(۲) و بیاریم ترا گواه
بر آنها و فرود آوریم بر تو کتاب برای بیان
کردن هر چیز و برای راه نمودن و بخشایش
و مژده دادن مسلمانان را (۸۹) .

هر آئینه خدا می فرماید بانصاف
و نیکوکاری و عطا کردن بخویشاوندان
و منع می کند از بی حیائی و کارناپسنندیده
و تعدی، پند می دهد شمارا تا بآورد که
شما پندپذیر شوید (۹۰) .

و وفا کنید به عهد خدا چون عهد بندید
و مشکند سوگندها را بعد محکم ساختن
آنها و هر آئینه ساخته آید خدارا بر خویش
نگاهبان^(۳) هر آئینه خدامیداند آنچه می
کنید (۹۱) .

و باشید مانند زنی که گسست رشته
خود را بعد از استواری پاره پاره، میگیرد
سوگند های خویش را مکرد میان خود
تا افزون تر شود گروهی از گروهی^(۴)
جزاین نیست که می آزماید خدا شمارا
بآن افزونی و البته بیان کند برای
شماروزقیامت آنچه در آن اختلاف می

وَيَوْمَ نَبْعَثُ فِي كُلِّ أُمَّةٍ شَهِيدًا عَلَيْهِمْ مِنْ أَنْفُسِهِمْ
وَ جِئْنَا بِكَ شَهِيدًا عَلَى هَؤُلَاءِ وَ نَزَّلْنَا عَلَيْكَ الْكِتَابَ
بِتَبْيَانٍ لِكُلِّ شَيْءٍ وَ هُدًى وَ رَحْمَةً وَ بَشِيرٍ
لِلْمُسْلِمِينَ ۝

إِنَّ اللَّهَ يَأْمُرُ بِالْعَدْلِ وَالْإِحْسَانِ وَإِيتَاءِ ذِي
الْقُرْبَىٰ وَيَنْهَىٰ عَنِ الْفَحْشَاءِ وَالْمُنْكَرِ وَ الْبَغْيِ يَعِظُكُمْ
لَعَلَّكُمْ تَذَكَّرُونَ ۝

وَ أَوفُوا بِعَهْدِ اللَّهِ إِذَا عَاهَدْتُمْ وَ لَا تَقْضُوا الْإِيمَانَ
بِعَدْوٍ تَكُونُوهَا وَ قَدْ جَعَلْتُمُ اللَّهَ عَلَيْكُمْ كَفِيلًا إِنَّ اللَّهَ
يَعْلَمُ مَا تَفْعَلُونَ ۝

وَ لَا تَكُونُوا كَالَّذِي نَقَضَتْ غَزْلَهَا مِنْ بَعْدِ قُوَّةٍ
أَتَمَّتْ تَشْيَعُونَ مِنْ إِيْمَانِكُمْ وَ خَلَّأَ بَيْنَكُمْ أَنْ
تَكُونَ أُمَّةٌ هِيَ أَرْبَىٰ مِنْ أُمَّةٍ إِنَّمَا يُلْوِمُ اللَّهُ الْيَبْسَ وَ الْوَيْسَانَ
لَكُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مَا كُنْتُمْ فِيهِ تَخْتَلِفُونَ ۝

(۱) یعنی عذاب گمراهی و گمراه کردن .

(۲) مترجم گوید و آن نبی آن قوم باشد .

(۳) یعنی نام او را در قسم مذکور کرده آید .

(۴) یعنی برای منفعت دنیا تا مال و منال زیاد بدست آرد .

نمودید^(۱) (۹۲) .

و اگر خواستی خدا ساختی شمارا يك گروه وليكن گمراه می کند هر کرا خواهد وراه می نماید هر کرا خواهد والبته پرسیده خواهيد شد از آنچه می کردید (۹۳) .

و مگیرید سوگند های خود را وسیله نیرنگ (به عهد شکنی) در میان خویش پس بلغزد قدمی بعد استواری آن بچشید عقوبت به سبب بازداشتن از راه خدا و شمارا باشد عذاب بزرگ^(۲) (۹۴) .

و مستانید عوض عهد خدا بهای اندك هر آئینه آنچه نزد خداست بهترست شمارا اگر شما بدانید (۹۵) .

آنچه نزد شماست فانی شود و آنچه نزد خداست پاینده است و بدهیم صابران را مزد ایشان بحسب نیکوترین آنچه می کردند (۹۶) .

هر که عمل نيك کرد مرد باشد یا زن و او مسلمان است هر آئینه زنده کنیمش بزندگانى پاک^(۳) و بدهیم آن جماعت

وَأَوْشَاءَ اللَّهُ لِعَمَلِكُمْ أُمَّةً وَاحِدَةً وَلَكِنْ يُضِلُّ
مَنْ يَشَاءُ وَيَهْدِي مَنْ يَشَاءُ وَلَسْتَ عَلَى عَمَّا
كُنْتُمْ نَعْمَانُونَ ﴿۹۲﴾

وَلَا تَتَّخِذُوا أَيْمَانَكُمْ دَخَالًا بَيْنَكُمْ فَتَزِلَّ قَدَمٌ بَعْدَ
ثُبُوتِهَا وَتَذُوقُوا الشُّوْءَ بِمَا صَدَقْتُمْ عَنْ سَبِيلِ اللَّهِ
وَلَكُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿۹۳﴾

وَلَا تَشْتَرُوا بِعَهْدِ اللَّهِ تَمَنًا قَلِيلًا إِنَّمَا عِنْدَ اللَّهِ هُوَ
خَيْرٌ لَّكُمْ إِن كُنْتُمْ تَعْلَمُونَ ﴿۹۴﴾

مَا عِنْدَكُمْ يَنْقَدُ وَمَا عِنْدَ اللَّهِ بَاقٍ وَلَنَجْزِيَنَّ الَّذِينَ
صَبَرُوا أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿۹۵﴾

مَنْ عَمِلَ صَالِحًا مِّنْ ذَكَرٍ أَوْ اُنْثَىٰ وَهُوَ مُؤْمِنٌ
فَلَنَجْزِيَنَّهُ حَيٰوةً طَيِّبَةً وَلَنَجْزِيَنَّهُمْ أَجْرَهُمْ بِأَحْسَنِ
مَا كَانُوا يَعْمَلُونَ ﴿۹۶﴾

(۱) مترجم گوید مراد تحريم يمین غموس است و حاصل مثل آن ست که اعمال خود را برباد مکنید چنانکه این زن عمل خود را تباہ کرد واللہ اعلم وگویا اینجا اشاره است بآنکه يمین غموس برباد کننده اعمال است واللہ اعلم .

(۲) مترجم گوید یعنی در جهاد عهد کرده و قسم خورده دغا (عهد شکنی) کردن بسبب آنست که کافران من بعد قول ایشان را معتبر ندانند و بایشان صحبت ندارند بلکه مسلمانان در شبهه افتند واللہ اعلم .

(۳) یعنی در دنیا نعمت دهیم .

رامزدايشان بحسب نيكوترين آنچه مى کردند (۹۷) .

پس وقتى كه خواهى قرآن خواندن پناه طلب كن بخدا از شيطان رانده شده (۹۸) .

هرآئينه نيست شيطان را غلبه برآنانكه ايمان آوردند وبر پروردگار خودتوكل ميکنند (۹۹) .

جزاين نيست كه غلبه او برآناست كه دوستدارى او ميکنند وآنانكه ايشان بخدا شريك مقرر مى کنند (۱۰۰) .

وچون بدل كنيم آيتى بجاي آيتى^(۱) و خداداننده ترست بآنچه فرود مى آرد گویند جزاين نيست كه توافقراء كننده اى بلکه اكثرايشان نمیدانند (۱۰۱) .

بگوفرودآورده است اورا روح القدس ازجانب پروردگار توبراستى تامستقيم سازد خدا مومنان را و براى راه نمودن ومژده دادن مسلمانان را (۱۰۲) .

وهرآئينه ماميدانيم كه كافران مى گویند جزاين نيست كه مى آموزد اين پيغامبررا آدمى زبان كسى كه نسبت مى کنند بسوى او عجمى ست واين قرآن زبان عربى واضع ست (۱۰۳) .

هرآئينه آنانكه ايمان نمى آرند بايات خدا راه نه نمايد ايشان را خدا وايشان را باشد عذاب درد دهنده (۱۰۴) .

فَإِذَا قَرَأْتَ الْقُرْآنَ فَاسْتَعِذْ بِاللَّهِ مِنَ الشَّيْطَانِ الرَّجِيمِ ﴿۹۷﴾

إِنَّهُ لَيْسَ لَهُ سُلْطَانٌ عَلَى الَّذِينَ آمَنُوا وَعَلَى رَبِّهِمْ يَتَوَكَّلُونَ ﴿۹۸﴾

إِنَّمَا سُلْطَانُهُ عَلَى الَّذِينَ يَتَوَلَّوْنَهُ وَالَّذِينَ هُمْ بِهِ مُشْرِكُونَ ﴿۹۹﴾

وَإِذَا بَدَّلْنَا آيَةً مَكَانَ آيَةٍ وَاللَّهُ أَعْلَمُ بِمَا يُنزِلُ قَالُوا إِنَّمَا أَنْتَ مُفَوِّدٌ لِّأَكْثَرِهِمْ لَعَلَّكُمْ تَكْفُرُونَ ﴿۱۰۰﴾

قُلْ نَزَّلَهُ رُوحُ الْقُدُسِ مِنْ رَبِّكَ بِالْحَقِّ لِيُثَبِّتَ الَّذِينَ آمَنُوا وَهُدًى وَبُشْرَى لِلْمُسْلِمِينَ ﴿۱۰۱﴾

وَلَقَدْ نَعَلْنَا أَنَّهُمْ يَقُولُونَ إِنَّمَا عَلَّمَهُ بَشَرٌ لِّسَانُ الَّذِي يُلْحِدُونَ إِلَيْهِ أَعْجِبِي وَهَذَا لِسَانٌ عَرَبِيٌّ مُبِينٌ ﴿۱۰۲﴾

إِنَّ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ يَا أَيُّهَا اللَّهُ لَا يَهْدِيهِمُ اللَّهُ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿۱۰۳﴾

(۱) يعنى يك آيت بآيت ديگرنسخ كنيم .

جزاین نیست که افتراء میکنند دروغ را آنانکه ایمان ندارند بآیت های خدا وایشانند دروغگویان (۱۰۵) .

هرکه کافر شود بخدا بعدایمان خود مگرآنکه جبرکرده شود بروی و دلش مطمئن باشد بایمان ولیکن کسی که سینه کُشاده کند بکفر یعنی راضی شود، برایشان است خشم ازخدا وایشان راست عذاب بزرگ (۱۰۶) .

این خشم به سبب آنست که ایشان دوست داشتند زندگانی دنیا را برآخرت و بسبب آنست که خدا راه نمی نماید گروه کافران را (۱۰۷) .

ایشانند آن جماعت که مُهرنهاده است خدابر دل های ایشان وبرگوش ایشان و دیده های ایشان وایشانند بی خبران (۱۰۸) .

شک نیست درآنکه ایشانند درآخرت زیان کاران (۱۰۹) .

بازپروردگار تو آنان را که هجرت کردند بعد ازآن که عقوبت کرده شدایشان را تا کلمه کفر بگویند بازجهاد کردند و صبر نمودند هرآئینه پروردگار توبعدازین مقدمه البته آمرزگارمهربانست (۱۱۰) .

آن روز که بیاید هر شخصی جدال کنان ازذات خود وبتمام داده شود هر شخصی را جزای آنچه کرده است وایشان ستم کرده نشوند (۱۱۱) .

وبیان کردخدا داستان دهی که بود ایمن

إِنَّمَا يَفْتَرِي الْكَذِبَ الَّذِينَ لَا يُؤْمِنُونَ بِاللَّهِ
وَأُولَئِكَ هُمُ الْكَذِبُونَ ﴿۱۰۵﴾

مَنْ كَفَرَ بِاللَّهِ مِنْ بَعْدِ إِيمَانِهِ إِلَّا مَنْ أَكْرَهَ وَقَلْبُهُ
مُطْمَئِنٌّ بِالْإِيمَانِ وَلَكِنْ مَنْ شَرَحَ بِالْكُفْرِ صَدْرًا
فَعَلَيْهِمْ غَضَبٌ مِنَ اللَّهِ وَلَهُمْ عَذَابٌ عَظِيمٌ ﴿۱۰۶﴾

ذَلِكَ يَأْتُهُمْ اسْتَحْجُوا الْحَيَاةَ الدُّنْيَا عَلَى الْآخِرَةِ
وَأَنَّ اللَّهَ لَا يَهْدِي الْقَوْمَ الْكَافِرِينَ ﴿۱۰۷﴾

أُولَئِكَ الَّذِينَ طَبَعَ اللَّهُ عَلَى قُلُوبِهِمْ وَسَمِعَهُمْ وَأَبْصَارِهِمْ
وَأُولَئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ ﴿۱۰۸﴾

لَأَجْرَمَ أَكْفَرِهِمُ فِي الْآخِرَةِ هُمُ الْخَيْرُونَ ﴿۱۰۹﴾

ثُمَّ إِنَّ رَبَّكَ لِلَّذِينَ هَاجَرُوا مِنْ بَعْدِ مَا قُضِيَ
لَهُمْ جِهَادُهُمْ وَصَبَرُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا
لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿۱۱۰﴾

يَوْمَ تَأْتِي كُلُّ نَفْسٍ تُجَادِلُ عَنْ نَفْسِهَا وَتُوَفَّى
كُلُّ نَفْسٍ مَاعَمَلَتْ وَهُمْ لَا يُظْلَمُونَ ﴿۱۱۱﴾

وَصَرَبَ اللَّهُ مَثَلًا قَرِيبَةً كَانَتْ أَمِنَةً مُطْمَئِنَّةً

مطمئن می آمد به اوروزی او به کشادگی
از هر جای پس ناسپاسی کرد به نعمت
های خدا پس چشانید خدا اورا پوشش
گرسنگی وترس بسبب آنچه می کردند
(۱۱۲) .

وهرآئینه آمد پیش ایشان پیغامبری
از جنس ایشان پس تکذیبش کردند پس
گرفت ایشان را عقوبت و ایشان
ستمگار بودند^(۱) (۱۱۳) .

پس بخورید از آن چه خدا روزی داد
شمارا حلال پاکیزه و شکر کنید بر نعمت
خدا اگر اورامی پرستید (۱۱۴) .

جزاین نیست که حرام ساخته است
خدا بر شما مردار و خون و گوشت خوک را
و آنچه ذکر کرده شد بنام غیر خدا بر ذبح
وی پس هر که مجبور کرده شد و نه ستم
کرده و نه از حد گذشته پس خدا آمرزگار
مهربانست (۱۱۵) .

و مگوئید چیزی را که بیان می کند حکم
اورا زبان شما به دروغ که آن حلال است
و این حرام است تا افتراء کنید بر خدا
دروغ را هرآئینه آنانکه افتراء می کنند
بر خدا دروغ را رستگار نمی شوند (۱۱۶) .
ایشان را بود بهره مندی اندک و ایشان را

يَأْتِيهَا رِزْقُهَا رَغَدًا مِنْ لَدُنْ مَكَانٍ نَكَرَتْ بِأَنْعُمِ
اللَّهِ قَادًا فَآذَاهَا اللَّهُ لِبَاسِ الْجُوعِ وَالْخَوْفِ بِمَا كَانُوا
يَصْنَعُونَ ﴿١١٢﴾

وَأَقْدَابَ جَاءَهُمْ رَسُولٌ مِنْهُمْ فَكَذَّبُوهُ فَأَخَذَهُمُ
الْعَذَابُ وَهُمْ ظَالِمُونَ ﴿١١٣﴾

فَكُلُوا مِنْهُمَا رِزْقَ اللَّهِ حَلَالًا طَيِّبًا وَاشْكُرُوا
نِعْمَتَ اللَّهِ إِنَّ كُنْتُمْ إِيَّاهُ تَعْبُدُونَ ﴿١١٤﴾

إِنَّمَا حَرَّمَ عَلَيْكُمُ الْمَيْتَةَ وَالدَّمَ وَلَحْمَ الْخَيْزُرِ
وَمَا أَهْلٌ لِبَعْرِ اللَّهِ بِهِ فَمَنْ اضْطُرَّ غَيْرَ بَاغٍ وَلَا عَادٍ
فَإِنَّ اللَّهَ غَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿١١٥﴾

وَلَا تَتَّبِعُوا لِلْمَآءِصِفِ السَّبْتِ الْكُذِبَ هَذَا
حَلَلٌ وَهَذَا حَرَامٌ لَتَفْتَرُوا عَلَى اللَّهِ الْكُذِبَ إِنْ
الَّذِينَ يَفْتَرُونَ عَلَى اللَّهِ الْكُذِبَ لَا يُفْلِحُونَ ﴿١١٦﴾

مَتَاعًا قَلِيلًا وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ ﴿١١٦﴾

(۱) مترجم گوید این قصه اجمالی اختراع کرده شده است از قصه های بسیار و منطبق
است برواقعه های بی شمار و لهذا مثل نامیده شد و در عبارت اذا قها الله لباس الجوع
و الخوف جمع کرده شده است و تشبهه دريك سياق؟ والله اعلم .

باشد عذاب درد دهنده (۱۱۷) .

و بیهود حرام کرده بودیم آنچه قصه کردیم بر تو پیش ازین (یعنی درسوره انعام) و ستم نه کردیم بر ایشان ولیکن ایشان بر جان خویش ستم میکردند (۱۱۸) .

باز هرائینه پروردگار تو آنان را که کاربرد کردند به نادانی باز توبه کردند بعد از آن و شایسته کار شدند هرائینه پروردگار تو بعد ازین توبه آمرزگار مهربانست (۱۱۹) .

هرائینه ابراهیم بود امتی (بزرگوار) عبادت کننده برای خدا مائل بدین حق و نه بود از مشرکان^(۱) (۱۲۰) .

سپاس دارنده نعمت های خدارا برگزیدش خدا و دلالت نمودش بسوی راه راست (۱۲۱) .

وعطا کردیمش درین سرا نعمت و هرائینه اودر آخرت از شائسته حالان است (۱۲۲) .

بعد از آن وحی فرستادیم بسوی تو که پیروی کن کیش ابراهیم را حنیف شده و نه بود از مشرکان (۱۲۳) .

جزاین نیست که لازم کرده شد تعظیم شنبه بر آنانکه اختلاف کردند در آن

وَعَلَى الَّذِينَ هَادُوا حَزْنًا مِمَّا قَصَصْنَا عَلَيْكَ مِنْ قَبْلُ وَمَا ظَلَمْتَهُمْ وَالْكَافِرِينَ كَانُوا أَنْفُسَهُمْ يَظْلِمُونَ ﴿۱۱۸﴾

ثُمَّ لَنْ رَّبِّكَ لِلَّذِينَ عَمِلُوا الشُّرُكَ بِهَا لَعْنَةً لَمْ تَأْتِ مِنْ بَعْدِ ذَلِكَ وَأَصْلَحُوا إِنَّ رَبَّكَ مِنْ بَعْدِهَا لَغَفُورٌ رَحِيمٌ ﴿۱۱۹﴾

إِنَّ إِبْرَاهِيمَ كَانَ أُمَّةً قَانِتًا لِلَّهِ حَنِيفًا وَّلَمْ يَكُ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿۱۲۰﴾

شَاكِرًا لِلْأَنْعُمِ إِجْتَبَاهُ وَهَدَاهُ إِلَى صِرَاطٍ مُسْتَقِيمٍ ﴿۱۲۱﴾

وَآتَيْنَاهُ فِي الدُّنْيَا حَسَنَةً وَوَدَّعْنَا فِي الْآخِرَةِ لِبَنِي الصَّالِحِينَ ﴿۱۲۲﴾

ثُمَّ أَوْحَيْنَا إِلَيْكَ أَنْ اتَّبِعْ مِلَّةَ إِبْرَاهِيمَ حَنِيفًا وَمَا كَانَ مِنَ الْمُشْرِكِينَ ﴿۱۲۳﴾

إِنَّمَا جُعِلَ السَّبْتُ عَلَى الَّذِينَ اخْتَلَفُوا فِيهِ وَإِنَّ رَبَّكَ

(۱) مترجم گوید حنیف آنرا گویند که حج و ختنه و غسل جنابت می کرده باشد والله اعلم توضیح: حنیف آنرا گویند که شرك و باطل را ترك کرده بدین حق مائل باشد، مصحح .

وهرآئینه پروردگار تو حکم کند در میان ایشان روز قیامت در آنچه اندر آن اختلاف میکردند^(۱) (۱۲۴) .

دعوت کن (یعنی مردمان را) بسوی راه پروردگار خویش به دانش و پند نیک و مناظره کن با ایشان به طریقی که وی نیک است هرآئینه پروردگار توداناترست به کسیکه گمراه شد از راه او و اودانا تراست براه یابان (۱۲۵) .

و اگر مکافات کنی پس مکافات کنی به مثل آنچه باشما معامله کرده شد و اگر صبر کنی هر آئینه آن صبر بهترست صابران را (۱۲۶) .

و شکیبائی کن و نیست شکیبائی تو مگر به توفیق خدا و اندوه مخور برایشان و مباح در تنگدلی از آنکه بد اندیشی می کنند (۱۲۷) .

هرآئینه خدا با پرهیز گاران است و با آنانکه ایشان نیکوکارانند (۱۲۸) .

سوره الاسراء مکی است و آن يك صدویازده آیت و دوازده ركوع است

بنام خدای بخشاینده مهربان .

پاك است آنكه ببرد بنده خود را شبی از مسجد حرام بسوی مسجد اقصی که

لِيَحْكُمَ بَيْنَهُمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ مِمَّا كَانُوا فِيهِ يَخْتَلِفُونَ ﴿۳۷﴾

أَدْرَأِلْ سَبِيلَ رَبِّكَ بِالْحِكْمَةِ وَالنُّوعِظَةَ الْحَسَنَةَ
وَجَادِلْهُمْ بِالَّتِي هِيَ أَحْسَنُ إِنَّ رَبَّكَ هُوَ أَعْلَمُ
بِمَنْ ضَلَّ عَنْ سَبِيلِهِ وَهُوَ أَعْلَمُ بِالْمُنْتَهِينَ ﴿۳۸﴾

وَأَنَّ عَاقِبَتُكُمْ تَعَاقِبُ أَيْبَتِكُمْ مَا عَاقَبْتُمْ بِهِ وَإِنَّ
صَبْرَكُمْ لَهْوَ خَيْرٌ لِلظَّالِمِينَ ﴿۳۹﴾

وَاصْبِرْ وَمَا صَبْرُكَ إِلَّا بِاللَّهِ وَلَا تَحْزَنْ عَلَيْهِمْ وَلَا تَكُ
فِي صَبْرِكَ مِمَّا يَمْكُرُونَ ﴿۴۰﴾

إِنَّ اللَّهَ مَعَ الَّذِينَ اتَّقَوْا وَالَّذِينَ هُمْ مُحْسِنُونَ ﴿۴۱﴾

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ ﴿۱﴾

سُبْحَانَ الَّذِي أَسْرَى بِعَبْدِهِ لَيْلًا مِنَ الْمَسْجِدِ

(۱) مترجم گوید یعنی یهود بحث میکردند در شبانه طائفه ای گفتند که خدای تعالی روز شبانه از خلق فارغ شد پس در شبانه عبادت باید کرد و طائفه ای سکوت کردند خدای تعالی تعظیم روز شبانه باین سبب برایشان واجب گردانید والله اعلم .